

ÇOK HAFİF HAVA ARACI PİLOTU LİSANSLANDIRMA TALİMATI'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TALİMAT

MADDE 1- 14.05.2019 tarihinde yayımlanan Çok Hafif Hava Aracı Pilotu Lisanslandırma Talimatının 1 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" (1) Bu Talimatın amacı; UL, LSA, ultralight helikopter, microlight, gyroplane kategorilerindeki çok hafif hava araçlarında pilot olarak faaliyette bulunacak kişilerin; lisans, yetki, yetkilendirme ve sertifika almaları ile çok hafif hava aracı pilotaj teorik ve pratik uçuş eğitimi verecek Onaylı Eğitim Organizasyonlarının yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir. "

MADDE 2- Aynı talimatın 2 nci maddesinin birinci, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" (1) Bu Talimat; Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden imalatçı ülke tarafından düzenlenen münhasır tip sertifikasına sahip ultralight, ultralight helikopter, microlight ve gyroplane kategorilerindeki hava araçlarında pilot olarak görev yapmak üzere lisans ve yetki almış, alacak, temdit edecek veya yenileyecek kişileri ve bunlara eğitim veren veya bünyelerinde bulunduran kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

(3) Maksimum kalkış ağırlığı 600 kilogram üzerinde olmayan CS-LSA ve maksimum kalkış ağırlığı 750 kilogram üzerinde olmayan CS-VLA uçak tiplerinde, EASA- Avrupa Havacılık Emniyet Ajansı tarafından yayımlanan ürün tip sertifikasyonuna sahip, tip sertifika veri sistemine "TCDS" kayıtlı sabit kanatlı hava araçlarında uçmak için SHT-FCL Talimatına göre düzenlenmiş uygun bir lisans ve yetkiye sahip olunması zorunludur. "

MADDE 3- Aynı talimatın 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının ğ, h, ş, t bendi birinci, dördüncü alt bendi ff, gg, ğğ, hh, ıı, ii, jj, kk, ll bendi, ikinci fıkrası, ikinci fıkrasının b, ğ, j, l, ö, ü, v, y, z bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Aynı maddenin birinci fıkrasının ee bendi k, u bendi aşağıdaki şekilde eklenmiştir. Aynı maddenin birinci fıkrasının s, ff bendi k, bb, aa, z, y bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

" ğ) Gyroplane: Havanın büyük ölçüde dikey eksenler üzerinde serbestçe dönen bir veya daha fazla rotor üzerindeki reaksiyonlarıyla uçuş sırasında desteklenen azami kalkış ağırlığı 600 kilogram ve altında havadan ağır hava aracını,

h) Hava aracı kategorisi: Uçak, helikopter, planör, serbest balon ve ultralight, gyroplane, microlight gibi çok hafif hava araçlarında belirli temel özelliklere göre hava aracının sınıflandırılmasını,

ş) Seyrüsefer uçuşu: Standart seyrüsefer usullerinin kullanıldığı, önceden planlanmış bir rotanın izlendiği, bir kalkış yeri ile bir varış yeri arasındaki uçuşu,

t) SHY-1: 02/06/2017 tarihli ve 30084 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Pilot Lisans Yönetmeliği'ni,

1) Azami kalkış kütlesi (MTOM) 600 kilogramın üzerinde olmayan, su üzerinde uçuşu amaçlanan uçaklar için azami kalkış kütlesi 650 kilogramın üzerinde olmayan,

4) Pervaneli, elektrikli tahrik ünitesine veya türbinsiz tek motora sahip,

ee) Tip sertifikası: Hava aracı, motor veya pervane için tasarım kriterlerine ve uçuşa elverişlilik kurallarına uygunluğu belirleyen, tip tasarımını, teknik özellikleri ile işletme limitlerini içeren ve tasarımın gerçekleştirildiği ülke otoritesi tarafından verilen belgeyi,

ff) UL Kategori Hava Aracı: Aşağıdaki özelliklerin tümüne sahip olan hava aracı;

gg) Uygulama eğitimi: Becerilerin ve yetkinliklerin geliştirilmesi kapsamında uygulanan bir ön teorik eğitimden sonra, kontrol formları vasıtasıyla yapılan değerlendirme şeklinde uygulanan, pratik dersler ve sanal simülasyon derslerinin bu yöntemle kursiyerlere verildiği eğitimi,

ğğ) Uçuş süresi: Bir hava aracının kalkış yapmak amacıyla, kendi gücü ile veya harici bir güç uygulanmak suretiyle ilk hareketine başladığı andan, uçuşun veya görevin sonunda yolcu, yük veya diğer muhteviyatı indirme ve/veya bindirme amacıyla kendisine tahsis edilen park yerine gelip tam olarak durduğu ana kadar geçen toplam süreyi,

hh) Ultralight helikopter: Motor teçhizatına sahip, rotoru motora direkt bağlı, azami kalkış ağırlığı 600 kilogram ve altında olan döner kanatlı çok hafif hava araçlarını,

ıı) Validasyon: EASA üyesi olmayan ülkelerce Şikago Sözleşmesinin Personel Lisanslandırma konulu Ek-1'ine göre düzenlenmiş lisansların Türk tescilli hava araçlarında kullanımının geçerli kılınmasını,

ii) VLA Kategori Hava aracı: Aşağıdaki özelliklerin tümüne sahip olan çok hafif uçağı;

jj) VLR kategori hava aracı: Aşağıdaki özelliklerin tümüne sahip olan çok hafif helikopteri;

kk) Yeterlilik kontrolü: Adayın; yetkilerinin temdidini ya da yenilenmesi için, gerektiğinde sözlü sınavı da kapsayacak şekilde uçuş yeteneklerini kontrol pilotuna sergilemesini,

ll) Yenileme: Bir yetkinin veya onayın geçerlilik süresinin sona ermesi sonucu, gereksinimlere uyulması koşuluyla, sözü edilen yetki veya onayın süresinin daha sonraki belirli bir periyoda kadar yeniden düzenlenmesini,

(2) Bu Talimatta geçen kısaltmalar;

b) CS: Avrupa Komisyonu'nun 965/2012 sayılı mevzuatının uygulanmasına yönelik EASA tarafından yayımlanan sertifikasyon şartlarını,

ğ) G: Gyroplane sınıfındaki çok hafif hava aracını,

j) M: Esnek kanatlı microlight sınıfındaki çok hafif hava aracını,

k) Part-ML: Hafif, küçük hava araçları uçuşa elverişlilik düzenlemelerini,

l) PÇ: Pano çekme yetkisini,

ö) SHT-FCL: 04/09/2024 tarihinde yayımlanan Uçak, Helikopter, Dikey Kalkışlı Hava Aracı ve Hava Gemisi Pilotu Lisanslandırma Talimatını,

u) TCDS: Avrupa Havacılık Emniyet Ajansı tip sertifika veri sayfalarını,

ü) U: Sabit kanatlı ultralight sınıfındaki çok hafif hava aracını,

v) UH: Döner kanatlı ultralight helikopter sınıfındaki çok hafif hava aracını,

y) UPL: Çok hafif hava aracı pilot lisansını,

z) VFR: Görerek uçuş kurallarını ifade eder. "

MADDE 4- Aynı talimatın 7 nci maddesinin birinci fıkrasının a, b, c bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" a) Öğrenci pilot lisansı ÇHHA kategorilerinde lisans almaya esas teşkil edecek eğitimleri alabilmeleri için pilot adaylarına eğitime başlamadan önce tanzim edilir. Öğrenci pilot lisansı ile sadece eğitim amacıyla ve eğitim programına uygun olan uçuşlar yapılabilir. Uçuş eğitimi süresince öğrenci pilot lisansına sahip olmalıdır. Başvuru, eğitim organizasyonu tarafından gerekli belge ve bilgileri kapsayan talep formları ile Genel Müdürlüğe yapılır. Bu belge, bilgi ve formlar üzerinde değerlendirmeler yapılır ve durumu uygun olanlara öğrenci pilot lisansı düzenlenir.

b) İlk yalnız uçuş öncesi 16 yaşını tamamlamalıdır. Bir uçuş öğretmeni tarafından yetkilendirilmediği ve gözetim altında olmadığı sürece yalnız uçuş yapamazlar.

c) Öğrenci pilot lisansı başvuru sahiplerinin sağlık sertifikalarında, tek pilota sertifikalı hava araçlarında sorumlu pilot uçmalarına engel bir kısıtlama bulunmaması gerekir. "

MADDE 5- Aynı talimatın 10 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Aynı maddenin ikinci, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

" (1) Bir lisansın imtiyazları, ilgili çok hafif hava aracı kategorisinde ticari olmayan operasyonlarda, herhangi bir gelir elde etmeksizin, sorumlu pilot olarak uçmaktır.

(2) İlgili kategoride lisansın tanzimine müteakip sudan kalkış, iniş yetkisi, paraşütçü atma, pano çekme, hava aracı çekme, test uçuş yetkisi, ilave kişi uçurma, yolcu taşıma ve ticari özel operasyon gibi ilave yetkiler, bu Talimatın 25 inci maddesindeki gerekliliklerin karşılanması halinde verilir.

(3) Çok hafif hava aracı kategorisindeki hava aracı tipinde mevcut imtiyazların, ilgili hava aracının başka bir varyantına genişletilmesi için, pilotun söz konusu varyant tipinde fark eğitimi veya tanıma eğitimi alması gerekir. Tipin ilgili varyantında uçuş deneyimi bulunmayan pilotun yeni varyantta alacağı fark veya tanıma eğitimi, söz konusu hava aracı için hazırlanan SOP tanımlanan ilgili unsurları içermesi gerekir. Söz konusu eğitim tipte uçuşu bulunan öğretmen tarafından teorik normal ve acil durum usulleri ile pratikte en az üç kalkış ve inişle birlikte hava aracı SOP içeriğini kapsamalıdır. Uçuş öğretmeni tarafından uygulanan fark veya tanıma eğitimi pilotun uçuş kayıt defterine veya muadil kayıt dokümanına işlenir ve imzalanır. "

MADDE 6- Aynı talimatın 24 üncü maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" (5) Talep edilmesi halinde, Genel Müdürlükçe görevlendirilen kontrol pilotlarınca gerçek veya tüzel kişiler üzerine tescil edilmiş hava araçları ile pilotların temdit yeterlilik kontrolleri yapılabilir. "

MADDE 7- Aynı talimatın 25 inci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü, onuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Aynı maddenin onbirinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

" (2) Paraşütçü atma: Paraşüt atma operasyonu yapacak pilotların, UPL tanziminden sonra yetki talep edilen hava aracı kategorisinde sorumlu pilot olarak asgari 70:00 saat uçuş ve 100 kalkış deneyimine sahip olması gerekmektedir. Pilot aşağıdaki gerekliliklerin yerine getirilmesi durumunda hava aracından paraşütçü atabilir, pilot lisansına herhangi bir yetki işlenmez.

(3) Pano çekme yetkisi: Bu yetki başvurusu öncesinde, UPL tanziminden sonra yetki talep edilen hava aracı kategorisinde sorumlu pilot olarak asgari 70:00 saat uçuş ve 200 kalkış iniş tecrübesi sağlanmalıdır. Daha sonra; bir ATO'da pano çekme operasyonlarına ilişkin teorik eğitim tamamlanmalı ve 10

kalkış, iniş çift kumanda, 5 kalkış, iniş yalnız olmak üzere toplam 15 kalkış, iniş ve 03:00 saati içeren uçuş eğitimini tamamlamalı, Kontrol pilotu nezaretinde değerlendirme uçuşunda başarılı olunması durumunda bu yetki pilotun lisansına (PÇ) harfleriyle işlenir.

(4) Hava aracı çekebilme yetkisi: Bu yetki başvurusu öncesinde, UPL tanziminden sonra yetki talep edilen hava aracı kategorisinde sorumlu pilot olarak asgari 70:00 saat uçuş ve 100 kalkış iniş tecrübesi sağlanmalıdır. Daha sonra;

(10) Ticari özel operasyonlarda kullanılacak sabit kanatlı UL, LSA, microlight, gyroplane hava araçlarında UPL lisansına sahip olması gerekmekte olup, UPL sahibi pilotlarda 100:00 saat uçuş tecrübesi aranır. UPL sahibi pilotun aynı zamanda SHT-FCL-A-H-S lisanslarına sahip olması durumunda ticari özel operasyon yapılacak sabit kanatlı UL, LSA tiplerinde en az 30:00 saat, microlight ve gyroplane çok hafif hava araçları kategorilerinde ise 70:00 saati sorumlu pilot olmak üzere, toplamda 100:00 saat uçuş tecrübesi aranır. "

MADDE 8- Aynı talimatın 31 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" (1) Tahditsiz olarak uçak, planör, helikopter veya ÇHHA kategorilerinde öğretmenlik yetkisi olup, başka bir ÇHHA tipinde öğretmenlik eğitimi almak isteyenler eğitim öncesinde öğretmenliği talep edilen ÇHHA kategorisinde en az 30:00 saat, microlight kategorisinde öğretmenlik yetkisi mevcut olup, başka bir ÇHHA tipinde öğretmenlik eğitimi almak isteyenler ise eğitim öncesinde öğretmenliği talep edilen ÇHHA kategorisinde en az 70:00 saat PIC uçuş tecrübesine sahip olmalıdır. Adaylar, yetki istedikleri hava aracına ait uygulamalı eğitim teknikleri ile birlikte, görsel işitsel yardımcılarıyla dersi etkin kılma yöntemlerinin kullanıldığı ders anlatma tekniklerini içeren ve aşağıda belirtilen konuların, adayın teorik bilgi öğretmeni pozisyonunda sınıf ortamında anlatım simülasyonunu içerecek şekilde 06:00 saatlik teorik bilgi sunum eğitimi tamamlamalıdır.

"

MADDE 9- Aynı talimatın 36 ncı maddesinin ikinci fıkrasının a bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" a) Operasyonel gereklilikler, bu Talimat ve kontrol pilotluğu ile ilgili diğer ulusal gereklilikler, "

MADDE 10- Aynı talimatın 38 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" (3) Kontrol pilotluğu sertifikasının geçerlilik süresinin sona ermesi halinde, adayların imtiyazlarına yeniden sahip olabilmeleri için, yetkili otorite tarafından düzenlenen yada onaylı bir eğitim organizasyonunda yetkili bir otoriteden onaylı kontrol pilotu tazeleme kursuna katılması ve Genel Müdürlüğün yetkilendirmiş olduğu kontrol pilotu ile yetkinlik değerlendirmesinde 01.00 saat uçuş yapılması gerekir. "

MADDE 11- Aynı talimatın 47 nci maddesinin birinci fıkrasının b, c bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" b) ÇHHA tiplerinde toplamda 150 saat öğretmen uçuşu bulunmak,

c) Uçak, helikopter, planörlerde tahditsiz öğretmenlik yetkisi bulunması durumunda, yetkisi talep edilen ÇHHA tiplerinde 30 saat öğretmen uçuşu, toplamda 150 saat öğretmen uçuşu bulunmak, "

MADDE 12- Aynı talimatın 50 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" (3) ATO bünyesinde eğitim verilen her tipte en az bir tane tam zamanlı uçuş öğretmeni bulunmalıdır. ATO'da bulunan öğretmene düşen öğrenci sayısı 6'yı geçmemelidir. "

MADDE 13- Aynı talimatın 51 inci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

" (5) Uçuş öğretmeni dışında görevlendirilecek teorik bilgi ders öğretmenleri hava trafik kontrolörü, doktor, psikolog, hava aracı bakım teknisyeni, uçak mühendisi, havacılık ve uzay mühendisi vb. alanlarının en az birinde uzmanlık belgesi, sertifika, eğitim ve lisans / ön lisans diplomasına sahip olmalıdır. Eğitim verilecek konuda geliştirilen materyal ile Eğitim Müdürüne yapılacak kayıt altına alınmış sunum ile, öğretim yöntemlerinden yararlanma, zamanı etkili kullanma, öğrenci ile iletişim kurabilme, açık anlaşılır ve doğru bir dil kullanma, bilgisini güncel tutma, ders için kaynak gösterme, beden dilini düzgün kullanma gibi temel eğitimlik nitelik ve becerilerine sahip olduğunu kanıtlamalıdır.

"

MADDE 14- Aynı talimatın 52 nci maddesinin başlığı ile birinci fıkrası , aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Aynı maddenin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

" **Hava aracı uçuşa elverişlilik işlemleri**

MADDE 52 - (1) ATO'lar işletmelerinde kullanılacak hava araçlarının sürekli uçuşa elverişlilik gereklilikleri için Part-ML'nin ilgili hükümleri uygulanır. "

MADDE 15- Aynı talimatın 53 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" (2) Eğitim el kitabının bu talimat ve Genel Müdürlükçe yayımlanan mevzuatlara uyumluluğunun karşılaştırılması için her madde için uyum referanslarının yazılması zorunludur. Eğitim el kitabı, eğitim programları ve varsa alternatif uyumluluk yöntemleri Genel Müdürlük tarafından onaylanmasına müteakip geçerlik kazanır. "

MADDE 16- Aynı talimatın 54 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

" (2) İşletme el kitabının bu talimat ve Genel Müdürlükçe yayımlanan mevzuatlara uyumluluğunun karşılaştırılması için her madde için uyum referanslarının yazılması zorunludur. İşletme el kitabı içeriği ve varsa geliştirilmiş alternatif uyumluluk yöntemleri Genel Müdürlük tarafından onaylanmasına müteakip geçerlik kazanır. "

MADDE 17- Aynı talimatın 55 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

" (2) Hazırlanan uyumluluk izleme ve SMS el kitapları, bu talimat ve Genel Müdürlükçe yayımlanan mevzuatlara uyumluluğunun karşılaştırılması için her madde için uyum referanslarının yazılması zorunludur. Uyumluluk izleme, SMS el kitapları ve varsa geliştirilmiş alternatif uyumluluk yöntemleri Genel Müdürlük tarafından onaylanmasına müteakip geçerlik kazanır. "

MADDE 18- Aynı talimatın 60 inci maddesinin f bendi aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

" f) Bu talimat kapsamında verilecek sabit kanat ultralight sınıfındaki hava aracı pilotaj eğitimlerinde, CS-LSA ve CS-VLA kategorilerindeki EASA- Avrupa Havacılık Emniyet Ajansı tarafından yayımlanan ürün tip sertifikasyonuna sahip, tip sertifika veri sistemine (TCDS) kayıtlı sabit kanatlı hava araçları kullanılmaz. "

MADDE 19- Aynı talimatın geçici 1 inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü fıkrası, üçüncü fıkrasının a, b, c bendi, dördüncü, beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 20- Bu Talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 21- Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.